

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-04- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

Teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Baudų už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 „Dėl Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2; Nutarimo projektas Nr. 1 ir Nutarimo projektas Nr. 2 kartu vadinami nutarimų projektais).

Nutarimo projekto Nr. 1 tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (įstatymo redakcija Nr. XIV-886) 40 straipsnio 11 dalį ir Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo (įstatymo redakcija Nr. XIV-887) 13 straipsnio 2 dalį, kurios įsigalios 2022 m. gegužės 28 d. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šios įstatymų nuostatos įgyvendina Direktyvą (ES) 2019/2161¹.

I. Sprendžiama problema	Įstatymuose nustatyti tik maksimalūs baudų už vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus, kaip jie apibrėžti Reglamento (ES) 2017/2394 ² 3 straipsnyje ³ , dydžiai. Pagal Vartotojų teisių apsaugos
-------------------------	---

¹ 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2161, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/6/EB, 2005/29/EB ir 2011/83/ES, kiek tai susiję su geresniu Sąjungos vartotojų apsaugos taisyklių vykdymo užtikrinimu ir modernizavimu.

² 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004.

³ **Plačiai paplitęs pažeidimas:**

a) vartotojų interesų apsaugos Sąjungos teisės aktams prieštaraujantis veiksmas ar neveikimas, kuriuo buvo padaryta žala, yra daroma žala arba gali būti padaryta žala vartotojų, gyvenančių bent dviejose kitose valstybėse narėse nei ta, kurioje:

i) pradėtas ar įvykdytas veiksmas ar neveikimas;

ii) įsisteigęs už tą veiksmą ar neveikimą atsakingas verslininkas, arba

iii) yra įrodymų arba verslininko turto, susijusių su veiksmu ar neveikimu kolektyviniams interesams, arba

b) vartotojų interesų apsaugos Sąjungos teisės aktams prieštaraujantys veiksmai ar neveikimas, kuriais buvo padaryta žala, yra daroma žala arba gali būti padaryta žala vartotojų kolektyviniams interesams, kurie turi bendrą bruožą, įskaitant tą pačią neteisėtą veiką, to paties intereso pažeidimą ir vykimą vienu metu, juos vykdant tam pačiam verslininkui, bent trijose valstybėse narėse.

	įstatymo 40 straipsnio 11 dalį ir Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 13 straipsnio 4 dalį Vyriausybė turi nustatyti šių baudų dydžio nustatymo tvarką, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą, verslininko (komercinės veiklos subjekto) gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius, trukmę ir atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes.
II. Siūlomos priemonės	<p>Nustatant baudų už plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus dydžius tiek už Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje nurodytus pažeidimus, tiek už nesąžiningą komercinę veiklą taikytini tie patys kriterijai ir turi reikšmės tos pačios aplinkybės, todėl Nutarimo projektu Nr. 1 siūloma patvirtinti bendras (vienodas) baudų dydžio nustatymo taisykles už visus vartotojų interesų apsaugos Europos Sąjungos teisės aktų plačiai paplitusius pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus (t. y. įskaitant ir už nesąžiningą komercinę veiklą, kuri yra plačiai paplitęs pažeidimas ar Sąjungos mastu plačiai paplitęs pažeidimas).</p> <p>Pagal Nutarimo projektu Nr. 1 siūlomą tvirtinti aprašą baudos dydis būtų apskaičiuojamas trimis etapais:</p> <p>1) pirmajame etape apskaičiuojamas pradinis baudos dydis (už plačiai paplitusį pažeidimą lygus 1,5 procento verslininko (komercinės veiklos subjekto) metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais valstybės narėse, kuriose padarytas pažeidimas; už Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą lygus 2 procentams verslininko metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais valstybės narėse, kuriose padarytas pažeidimas. Jeigu verslininkas (komercinės veiklos subjektas) nepateikia informacijos apie savo metines pajamas, pradinis baudos dydis už plačiai paplitusį pažeidimą lygus 750 tūkstančių eurų, o už Sąjungos mastu plačiai paplitusį pažeidimą – vienam milijonui eurų.);</p> <p>2) antrajame etape apskaičiuojamas bazinis baudos dydis (atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, sunkumą, trukmę, mastą, gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius atitinkamai pagal kiekvieną kriterijų gali būti mažinamas arba didinamas pradinis baudos dydis iki 20 procentų);</p> <p>3) trečiajame etape apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis (atsižvelgiant į nustatytas atsakomybę lengvinančias arba sunkinančias aplinkybes skiriamos baudos dydis didinamas arba mažinamas iki 40 procentų).</p> <p>Visais atvejais baudos dydis negali viršyti įstatymuose nustatytų maksimalių baudos dydžių (4 procentų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais atitinkamoje valstybėje narėje ar valstybės narėse, o jei nepateikia informacijos apie savo metines pajamas – dviejų milijonų eurų).</p>
III. Priemonių kaštai	Siūlomoms nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Vyriausybei patvirtinus Nutarimo projektą Nr. 1, bus užtikrinamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudos už plačiai paplitusius

Sąjungos mastu plačiai paplitęs pažeidimas – plačiai paplitęs pažeidimas, kuriuo buvo padaryta žala, yra daroma žala arba gali būti padaryta žala vartotojų kolektyviniams interesams bent dvi trečiąsias visų valstybių narių sudarančiose valstybės narėse, kuriose gyvena bent du trečdaliai visų Sąjungos gyventojų.

	pažeidimus ir Sąjungos mastu plačiai paplitusius pažeidimus, sudarant sąlygas Direktyvos (ES) 2019/2161 ir Reglamento (ES) 2017/2394 nuostatų įgyvendinimui.
--	--

Nutarimo projekto Nr. 2 tikslas – įgyvendinti Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo (įstatymo redakcija Nr. XIV-887) 13 straipsnio 4 dalį.

I. Sprendžiama problema	Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje (kuri įsigalios 2022 m. gegužės 28 d.) numatyti papildomi kriterijai (pažeidimo sunkumas ir komercinės veiklos subjekto gauta finansinė nauda ar išvengti nuostoliai), į kuriuos privaloma atsižvelgti, skiriant baudas ar įspėjimą už nesąžiningą komercinę veiklą. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, skirdama įspėjimą ar baudą, turės atsižvelgti ne tik į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, bet ir į pažeidimo sunkumą ir komercinės veiklos subjekto gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius.
II. Siūlomos priemonės	<p>Nutarimo projekte Nr. 2 numatyta, kad skaičiuojant bazinį baudos dydį būtų atsižvelgta į pažeidimo pobūdį, sunkumą, trukmę, mastą, gautą finansinę naudą ar išvengtus nuostolius atitinkamai pagal kiekvieną kriterijų mažinant arba didinant pradinį baudos dydį iki 20 procentų. Pagal šiuo metu galiojančią Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimą Nr. 970 bazinis baudos dydis, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą, mažinamas arba didinamas pagal kiekvieną kriterijų iki 30 procentų.</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarime Nr. 970 nėra numatyta pradinio baudos dydžio, kai komercinės veiklos subjektas nepateikia informacijos apie savo metines pajamas arba jų nėra nurodyta Juridinių asmenų registre, Nutarimo projekte Nr. 2 numatyta, kad tokiu atveju pradinis baudos dydis lygus 50 tūkstančių eurų (pakartotinai pažeidus Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymą – 100 tūkstančių eurų).</p> <p>Vadovaujantis Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, Tarnyba ne vėliau kaip per trisdešimt dienų nuo prašymo (skundo) pateikimo dienos galės ne tik motyvuotu Tarnybos nutarimu, bet ir įgalioto pareigūno sprendimu atsisakyti pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu Nr. 2 patikslinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 nuostatos dėl sprendimo atsisakyti pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą.</p> <p>Kartu padaryti keli redakciniai pakeitimai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 18 d. nutarimo Nr. 970 taikymą praktikoje.</p>
III. Priemonių kaštai	Siūlomoms nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Numatyti papildomi kriterijai, į kuriuos privaloma atsižvelgti, skiriant baudas ar įspėjimą už nesąžiningą komercinę veiklą, sudarys galimybę Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai įvertinti nesąžiningos komercinės veiklos pažeidimo aplinkybių visumą ir užtikrinti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudos skyrimą.

Nutarimų projektai tiesiogiai neįgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, nuostatų.

Nutarimo projekte neįtvirtinami terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Nutarimo projektas atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimų projektai be pastabų suderinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija darbo tvarka informavo, kad nutarimų projektams taip pat pritaria. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos pastabos suderintos darbo tvarka. Lietuvos darbdavių konfederacija, Asociacija „Investors forum“ bei vartotojų asociacijos pastabų ir pasiūlymų nustatytu terminu nepateikė.

Nutarimų projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupė (l. e. vadovo pareigas Darius Trinkūnas, tel. +370 674 25696, el. p. d.trinkunas@tm.lt, vyr. patarėjas Algis Baležentis, tel. +370 671 85603, el. p. a.balezentis@tm.lt, patarėja Rosita Pletienė, tel. +370 671 85519, el. p. r.pletiene@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas Nr. 1, 3 lapai.
2. Nutarimo projektas Nr. 2, 2 lapai;
3. Nutarimo projekto Nr. 2 lyginamasis variantas, 3 lapai.
4. Institucijų raštų kopijos, 5 lapai.
5. Antikorupcinio vertinimo pažymos, 18 lapų.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

Rosita Pletienė, tel. +370 (671) 85 519 , el. p. r.pletiene@tm.lt